

CERKVENI GLASNIK

Izhaja zadnji teden v mesecu ZA TRŽIŠKO ŽUPNIJO Posamezna številka stane 2 Din

Cerkveni pogreb.

Cerkveni obredi za ranjkimi so izraz naše sv. vere, znamenje krščanske ljubezni in zveličavna pomoč vernim dušam.

Vsi obredi pri pogrebu in črnih sv. mašah imajo dramatičen značaj. Duhovniki, ki izvršujejo obrede, molijo molitve nekaj v svoji osebi, nekaj v osebi umrlega, kakor da bi umrl molil, deloma pa tudi v osebi Kristusovi — kakor da bi govoril Kristus. Pri obredih si moramo torej predstavljati, da naštopajo mrtvi sami, v njihovi osebi molijo duhovniki in pojejo, kakor da bi iz onega sveta prihajale prošnje ranjkih, ki prosijo usmiljenja in slikajo v pretresljivih besedah svoja čustva, strah in grozo. Pri pogrebi imamo pred seboj mrliča, pri črnih slovesnih svetih mašah pa postavimo v cerkev črno pogrnjeno krsto, ki naj nas spominja na umrlega in nam nekako dramatično predstavlja smrt pokojnega, njega sodbo, pa tudi njegovo posmrtno življenje.

Ker se obredi ob pogrebu in slovesna mrtvaška opravila vrše v latinskem jeziku, bo gotovo vse vernike zanimalo, kakšne vsebine so te molitve.

Pri pogrebu odraslega mrliča izražajo vse molitve žalost in pokoro in zato je obredna obleka črna, pri pogrebu nedolžnih otrok pa izražajo vse molitve neko tiho radost sv. cerkve, da je nedolžna duša šla k Bogu in zato se vrši obred pri pokopu otroka v beli štoli.

Pri pogrebu odraslega pokropi duhovnik mrliča pred hišo z blagoslovljeno vodo in moli: »Z nebeško roso naj napolni tvojo dušo Bog, Oče in Sin in Sveti Duh.« Amen. Nato pokadi s kadilom krsto rekoč: »Z nebeško vonjavo naj pase tvojo dušo Bog, Oče in Sin in Sveti Duh.« Amen.

Nato moli pokopovalec antifono — nekako predmolitev, ki se glasi: »Če boš na grehe gledal, o Gospod, Gospod, kdo bo ostal.« Nato pa molijo vsi duhovniki menjaje se oni pretresljivi psalm 129. Kakor da bi umrli klical iz onega sveta, molijo:

Iz globočine vpijem k tebi, o Gospod! Gospod usliši moj glas!

Naj poslušajo tvoja ušesa glas moje prošnje.

Gospod, če boš na grehe gledal: o Gospod, kdo bo ostal? Toda pri tebi je odpuščanje, in zavoljo tvoje postave čakam na tebe, o Gospod!

Moja duša se zanaša na njegovo besedo: moja duša v Gospoda zaupa.

Od jutranje zore do noči, naj Izrael (človeštvo) v Gospoda zaupa.

Ker pri Gospodu je usmiljenje in pri njem je obilno odrešenje.

In on bo Izrael rešil vseh njegovih hudobij.

Gospod, daj mu večni mir in pokoj; in večna luč naj mu sveti. Nato zopet pokopovalec pokropi in pokadi truplo, kakor v začetku. Nato se razvrsti pogrebni sprevod.

V pogrebnem sprevodu gre najprej križ kot znamenje zveličanja, pod katerim se je umrl boril za nebeško kraljestvo. Nato gre po pravilih duhovščina. Če se kaka korporacija, kako društvo, udeleži pogreba korporativno in morda z zastavo, more iti ta skupina takoj za križem, kakor je pri nas navada. Najprej možki in nato ženske.

Pri tej priliki naj omenjam, da je v cerkvenem zakoniku prepovedano udeležiti se cerkvenega pogreba z zastavo, ki nosi kake protiverske znake, jasno je tudi, da cerkvena oblast ne more dovoliti, da bi se pri krščanskem pogrebu vršile kake manifestacije z zastavo ali kakorkoli za kaka društva ali organizacije, ki imajo očitno protikrščanska načela. Cerkveni pogreb je verski obred in pri tem pač ne more cerkev dovoliti, da bi se pri cerkvenih obredih nosili proticerkveni znaki ali pa da bi se pri cerkvenem opravilu celo na kak način manifestiralo za protikatoliška načela ali za protikatoliški boj! To je jasno! Kjer bi se kaj takega hotelo storiti, tam se pač duhovščina ne more udeležiti sprevoda oziroma pogreba. Ob takih prilikah večkrat beremo potem prav grde napade na duhovščina, ki še bolj jasno pokažejo, da je bilo vse inscenirano le zato, da se demonstrira proti cerkvi in krščanstvu.

Duhovščina gre tik pred krsto in moli ali poje med potjo v cerkev oni pretresljivo lepi psalm: »miserere«, ki se glasi v slovenskem prevodu sledeče:

Usmili se me, o Bog, po svoji veliki milosti; in po obilnosti svojega usmiljenja izbriši mojo hudobijo.

Operi me vedno bolj od moje krivice in očisti me od moje pregrehe.

Ker spoznam svojo hudobijo in moj greh mi je vedno pred očmi.

Zoper tebe samega sem grešil in vpričo tebe sem hudo storil; si opravičen v svojih besedah (sodbah) in premagaš one, ki te obsojajo.

Glej namreč v hudobiji sem spočet; in v grehah me je spočela moja mati.

Glej, resnico ljubiš; neznane skrivnosti svoje modrosti si mi razodel.

Pokropi me s hizopom (kropilom) in bom očiščen; operi me in bolj bom bel kot sneg.

Daj, da bom slišal veselo in prijetno besedo in potrte kosti bodo poskakovale od veselja.

Obrni svoje obličje od mojih grehov; in zbriši vse moje hudobije.

Čisto srce vstvari v meni, o Bog; in obnovi pravega duha v mojem srcu.

Ne zavrzi me izpred svojega obličja; in svojega svetega duha mi ne odvzemi.

Vrni mi veselje svojega zveličanja; in v dobrem duhu me potrdi.

Krivične bom učil tvoja pota; in hudobni se bodo k tebi spreobrnili.

Reši me krivde krvi o Bog, Bog mojega zveličanja; in moj jezik bo z veseljem hvalil tvojo pravico.

Gospod, odpri moje ustnice, in moja usta bodo oznanjevala tvojo hvalo.

Ako bi bil hotel daritve, seveda bi ti jo bil dal; nad žgavnimi daritvami nimaš veselja.

Dar Bogu je skesan duh; potrtega in ponižanega srca, o Bog, ne boš zaničeval.

Stori milost, Gospod, po svoji dobri volji Sijonu; da se sezidajo zidovi Jeruzalema.

Tedaj boš sprejemal darove pravice, žrtve in žgavne darove; tedaj bodo pokladali na žgavni altar darilne živali.

Gospod, daj mu večni mir in pokoj in večna luč naj mu sveti.

Ko stopajo v cerkev, moli duhovščina: »Pridite na pomoč božji svetniki, prihitite angeli Gospodovi, sprejmite njegovo dušo, privedite jo pred obličje Najvišjega. Naj te sprejme Kristus, ki te je poklical in v naročaj Abrahamov naj te privedejo angeli.«

Ko pridejo v cerkev, polože mrliča sredi cerkve in duhovnik moli za pokojnika sledečo molitev:

»Ne obsodi svojega služabnika, Gospod, ker pred teboj ne bo nihče opravičen, če se mu od tebe ne podeli odpuščanje vseh grehov. Naj ga torej ne teži tvoja sodba, ki ti ga priporoča resnična prošnja krščanske vere, temveč naj s pomočjo tvoje milosti uide obsodbi tvoje pravice, ki je bil v življenju zaznamovan z znakom svete Trojice. Ki živiš in kraljuješ na vekov veke. Amen.«

Nato se poje ona veličastno pretresljiva molitev: »— Libera.« »Reši me, Gospod, od večne smrti oni strašni dan, ko se bo gibalo nebo in zemlja, ko prideš sodit z ognjem svetovje. Groza me pretresa in bojim se, ko pride preiskava in grozi tvoj srd, ob uri ko se bo treslo nebo in zemlja. Oni dan, dan jeze, groze in gorja, veliki dan in nad vse grenki, ko prideš sodit svet z ognjem. Gospod, daj mu večni mir in pokoj, in večna luč naj mu sveti.«

Nato zapoje duhovnik pretresljivi: »Kyrie, eleison — Gospod, usmili se; Kristus, usmili se; Gospod, usmili se! Za tem moli očenaš, pokropi krsto z blagoslovljeno vodo in jo pokadi s kadilom. Nato moli prošnje:

»Peklenških vrat, reši Gospod, njegovo dušo. Naj počiva v miru. Amen.«

Gospod, usliši mojo molitev in moje klicanje, naj pride k tebi.

Gospod z vami. In s tvojim duhom.

Molimo: Gospod, kateremu je lastno, da vedno usmiljenje skazuješ in prizanašaš, ponižno te prosimo za dušo tvojega služabnika N., ki si jo danes poklical iz tega sveta, da je ne izročiš v roke sovražnika, da je ne pozabiš vekomaj, ampak daj da jo sprejmejo angeli in jo pripeljejo v domovino raja, da ne trpi kazni pekla, ampak uživa večno veselje, ko je v tebe upal in veroval. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.«

Na poti iz cerkve na pokopališče pojejo duhovniki: »V raj naj te privedejo angeli, pri tvojem prihodu naj te sprejmejo mučenci in te pripeljejo v sveto mesto Jeruzalem. Kori angelov naj te sprejmejo, in z ubogim Lazarjem imej večni pokoj.«

Pokopovalec pokropi grob z besedami: Naj bo posvečen ta grob v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

Ko denejo krsto v jamo, jo duhovnik pokropi in pokadi z besedami, ki jih govori že pred domačo hišo ob blagoslovu.

Po obredu, ki ga duhovnik govori v slovenskem jeziku, moli še latinsko sledečo molitev: »Stori, Gospod, tvojemu umrlemu služabniku to usmiljenje, da ne prejme plačila v kazni za svoja dejanja, ki je bil pripravljen vršiti tvojo voljo; da ga, kakor je bil tu v pravi veri združen s trumo vernikov, tako pridruži tvoje usmiljenje z angelskimi kori. Po Kristusu Gospodu našem. Amen.«

Gospod, daj mu večni mir in pokoj. In večna luč naj mu sveti: Amen. Njegova duša in duše vseh vernih umrlih naj po milosti božji počivajo v miru. Amen.«

Nato moli še znano slovensko molitev in en očenaš za umrlega, enega za vse, ki počivajo na tistem pokopališču in enega za vse verne duše v vica. In končno pokropi duhovnik vse verne in mrliča zagrebejo.

Tako svečano pretresljivo pokopuje cerkev verne kristjane, ki umrjo združeni s cerkvijo. Duhovnik moli v imenu pokojnega, objednem prosi za njega pa tudi v imenu vse cerkve, zato ima njegova molitev pri pogrebu še posebno moč, ker z njim moli vsa cerkev.

Cerkev in stanovanjsko vprašanje.

Nadškofijski ordinariat v Freiburgu v B. je izdal oklic na vse duhovnike in laike, ki se zanimajo za stanovanjsko bedo, da se udeležijo zborovanja, na katerem naj bi se posvetovali, kako najti sredstva in najboljši način, da se odpomore stanovanjski bedi in da bi se zidala posebno mala stanovanja za delavske sloje.

Danes je eno najbolj perečih — socialnih vprašanj: stanovanjsko vprašanje. Kdor pomaga ljudstvu v stanovanjski bedi, izvršuje telesno delo usmiljenja v najizdatnejši meri, zakaj med vsemi potrebščinami človeka je pač vprašanje stanovanja eno najvažnejših. Stanovanjska beda — družina brez zdravega stanovanja — je skoro tako veliko gorje, kakor brezposelnost — pomanjkanje zaslužka.

Ko Gospod govori o sodnem dnevu, obljublja večno plačilo onim, ki so v življenju lačne nasičevali jednako, kakor onim, ki so tuje sprejemali pod streho, to je onim, ki so brezstanovancem oskrbeli stanovanje. Pogubljenim pa bo govoril, da so tudi radi tega pogubljeni, ker niso tujecev — onih, ki so brez stanovanja — sprejemali pod streho! Kajti: »karkoli ste storili komu mojih najmanjših bratov, to ste meni storili; in karkoli niste storili komu mojih najmanjših bratov — tega meni niste storili!« Skrbeti bližnjemu za stanovanje je predvsem delo krščanske ljubezni, ki smo jo dolžni izkazovati svojemu bližnjemu.

K lajšanju stanovanjske bede nas pa mora tudi nagibati skrb za moralo našega ljudstva, skrb za zveličanje duš. Stanovanjska beda je v veliki meri kriva nemoralnih razmer po družinah v mestih in industrijskih krajih. Koliko nečistosti je kriva stanovanjska mizerija! V tesni sobi leži skupaj mladina obojega spola; v eni sobi neredko po več družin — Koliko parov bi rado sklenilo zakon, a ga ne morejo, ker ne dobe stanovanja —! In vsled tega kolikovo nevarnosti za greh in koliko greha!

Zle posledice stanovanjske bede se morda najhujše kažejo v moralnem oziru —! Tako je skrb za dobra stanovanja ne samo telesno delo usmiljenja, ampak tudi duhovno delo usmiljenja. Vsled tega je v stanovanjskih stiskah, kakor so danes, naša krščanska dolžnost, da po svojih močeh skrbimo za olajšanje stanovanjske bede.

Tudi v Trziču je stanovanjska beda velika. Priznati moramo, da je zadnjih pet let »Predilnica« mnogo storila za olajšanje stanovanjske bede v Trziču in ko bi bila vse podjetja v Trziču in okolici tako skrbela za stanovanje svojim delavcem, kakor je predilnica in tkalnica, bi pač pri nas ne bilo danes nikake stanovanjske bede! Mnogo delavcev mora daleč hoditi v naše mesto na delo, ker tu ne dobe stanovanja; mnogi stanujejo v slabih in nezdravih stanovanjih; so pa tudi obrtniki in uradniki, ki zdihujejo vsled pomanjkanja stanovanj. Pred par tedni sem dobil delavsko družino s 4 družinskimi člani, ki je bila primorana stanovati na — skednju!

Potreba je velika, dolžnost pomagati jasna! Toda — kako?! To je vprašanje!

Dolgo časa smo premišljevali, kako bi mogli kaj storiti v olajšavo stanovanjske bede. Iskali smo cenениh kreditov in stavbišč, pa nismo mogli priti do kakega uspeha. Sedanji minister za socialno politiko dr. Gosar pa nam je dal upanja, da bi bilo mogoče dobiti po ceni denar za zidavo stanovanjskih hiš, zato smo se odločili, da ustanovimo »Stanovanjsko zadrugo v Trziču«, ki bo skušala svojim članom zidati stanovanjske hiše in jim oskrbela priliko večletnega odplačevanja ali amortizacije. Stanovanjska zadruga je že registrirana pri sodišču. Njena prva skrb bo, da si pridobi ceneni kredit in pa primerna stavbišča. **Poskusili bomo storiti, kar se da! Obetamo nič ne! Zavedamo se velikih težav, ki nas čakajo in tudi tega, da se bodo morda gotovi krogi smejali, če se nam poizkus ne bo posrečil. Mi pač ne razpolagamo z državnim ali občinskim denarjem, ampak bomo morali vse pač storiti s svojimi močmi in z lastno organizacijo. Če bi se nam poizkus ne posrečil, bomo imeli vsaj zavest, da smo hoteli storiti dobro!**

Če pa hočemo, da bo stanovanjska zadruga v Trziču uspela, nas pač mora podpirati vsa naša — javnost — v s a naša župnija! Akcija, ki jo bomo začeli, je strogo dobrodela! In zato se v našem listu obračamo do vseh dobrohotno čutečih, da podpirajo Stanovanjsko zadrugo s tem, da pristopajo k njej kot člani zadruga. En delež znaša 100 Din, vsak lahko vzame več deležev. Denar ne bo izgubljen! Vsak, ki postane član zadruga, postane solastnik tudi njenega premoženja. Če bi se nabralo dovolj članov, bi mogla zadruga zidati na svoj račun stanovanjske hiše in jih oddajati v najem. Priznam, da je možno, da padejo cene in bodo hiše manj vredne in tako manj vredni tudi deleži, toda v dobrodelne namene, kakor je lajšanje stanovanjske bede, bodo pač vsi dobromisleči radi tudi kaj žrtvovali, oziroma riskirali.

Vsled tega vabimo najširšo javnost, da se udeleži v največjem številu te akcije in da se oglasi kolikor mogoče mnogo tržičanov kot članov te nove zadruga. Pokažimo, da je med nami pravi krščanski duh požrtvovalne ljubezni, ki poma bližnjemu v njegovi bedi.

Priglasje k zadrugi sprejema nje predsednik Janez Majeršič, oblastni poslanec, pa tudi župni urad.

Cerkev in delavstvo.

Med socialističnim in komunističnim delavstvom se kaj rado udriha po katoliški cerkvi, njihovo časopisje neprestano širi razne laži, kakor da je katoliška cerkev proti delavskim interesom in da so edini, ki kaj store za delavstvo, socialisti in komunisti.

Neki francoski časopis ugotavlja napram tem sledeče:

»Prvi zakon, ki je odpravil nedeljsko delo, je bil sprejet v francoskem parlamentu od katoliške večine 14. nov. 1814. Prvi zakon za varstvo delavk in otrok so predlagali francoskemu parlamentu trije katoliki, med njimi sloveči graf Montalembert, dne 22. decembra 1841. Misel za mednarodno zakonitev varstva delavcev je sprožil leta 1857. veren katolik Daniel le Grand. Prvo kreditno zadrugo je ustanovil leta 1880. katoličan Mioent. Prvo podeželsko hranilnico je ustanovil župnik Rajn. Prve vrtno kolonije za delavce je ustanovila dobra katoličanka gospa Hervieu; leta 1891. pa jezuit p. Vopette. Za gluhoneme se je prvi zavzel duhovnik de l'Épee. Prvo delavsko ministrstvo v Evropi je bilo ono v Belgiji, ki se je začelo 25. maja 1895 pod katoliško vlado. Največ socialnih zakonov na Francoskem je predlagal katoliški voditelj Albert de Mun, v Nemčiji pa Katoliški centrum. Zahtevo po pravičnih in zadostnih plačah je stavil papež Leon XIII. v svoji encikliki. Usmiljene sestre in drugi redovi so v enem samem letu na Francoskem oskrbovale 150.000 siromakov in bolnikov. Kaj je storila duhovščina in katoliški redovi med svetovno vojsko, pa vse veste in ste vsi čutili.«

Tako francoski list.

In na Slovenskem?! Je pač podobno! Katoliški javni delavci umirajo brez beliča, da jim morajo drugi plačevati pogreb, socialistični pa žive kot milijonarji — —! Dobrodelne ustanove v Sloveniji v ogromni večini izvirajo od zavednih katolikov in zlasti duhovnikov. Kdo edini dela pri nas za dobro delavsko zakonodajo?! Le katoliki! Ko pridejo na odločilna mesta razni delavski nekrščanski voditelji, jim je prva skrb, da skrbje za sebe in da podpirajo protikatoliški boj, skrb za blagor delavca pride na zadnje ali pa sploh je ni! Poglejmo v Trziču! Mi se ne maramo bahati, toda resnico pa lahko povemo: edino od katoliške strani se resno in nesebično dela za delavski blagor, samo od te strani se dobrodelnost praktično izvršuje. Seveda z javnim denarjem vsak lahko dobrote deli; katoliške misleči moramo našo dobrodelnost vzdrževati pred vsem s privatno dobrodelnostjo —. Kdo ima torej srce za reveža in delavca?!

Preganjanje katolikov v Mehiki.

Najnovejša poročila sporočajo o preganjanju katolikov v Mehiki po socialistično-komunistični vladi Callesa sledeče: V državi Jalisco je dal predsednik Calles pregnati 30.000 — trideset tisoč — katolikov iz njihovih hiš. Vso to pokrajino, ki spada med najrodovitnejše v vsej državi, je dal opustošiti. Na vasi in mesta so s topovi streljali vojaki in porušili vse; kar ni zbežalo, je našlo smrt pod razvalinami; 30.000 ljudi pa tava sedaj brez strehe in hrane po gozdovih. V mestu Guanajato je bil ustreljen neki mož Rafael Chovel, ker so ga smatrali za duhovnika, z njim vred so ustrelili tudi čevljarja Janeza Chagolla, ki je prejšnjega imel pod streho. Neprestano po noči streljajo duhovnike. V mestu Guadalajara so duhovnika Saba Reys polili z bencinom in ga nato zažgali, da je umrl v plamenih v strašnih mukah. V Zacatecas so vojaki Callesa prijeli duhovnika Correa, ko je ravno delil bolniku sveto popotnico. Najprej so ga hudo pretepali, nato so ga pa pripeljali k vernikom, ki so bili obsojeni v smrt in so jih ravno hoteli ustreliti. Reklj so mu, naj te obsojence izpove. Ko jih je spovedal, so zahtevali od njega, naj pove, kaj so se mu izpovedali. Ker jim tega ni mogel in ne hotel izdati, so ga na mestu ustrelili. V mestu Panteon de Dolores so na robu groba ustrelili 17 duhovnikov. Del teh je bilo še živih, a so socialistično-komunistični vojaki prisili grobarja, da je vse zagrebel v jamo žive in mrtve. Grobokop je pri tem znorel od groze. Drugod poročajo, da so pokopali 4 žive duhovnike. V mestu Parras so ustrelili 5 članov katoliške mladeniške organizacije, med njimi 15-letnega dečka, v mestu Arandas so ustrelili 13-letnega dečka! V kraju Toluca so vjeli mladega Mannela Bonillas-a, ki je poučeval mladino katekizem. V Mehiki je od predsednika republike prepovedano poučevati krščanski nauk. In tega mladega učitelja so nato na veliki petek privezali na križ in so ga ob 3. popoldan ustrelili — — —

To so sama dejstva, imena in kraji, kjer se je to zgodilo. Vse to je dognano po zanesljivih pričah, vatikansko uradno glasilo je priobčilo vse te podatke in vse svetovno časopisje, ki ima le količkaj še čuta pravičnosti, obsoja ta zverinska grozodejstva.

V Mehiki imamo jasno pričo, kam pride država in kako se dela s katoliki, če pridejo do vlade protikrščanske socialistično-komunistične stranke.

Tržiški vzorniki.

Lahova Franca (Frančiška Drukar) opravljala je v očeh sveta sicer majhne reči, toda na izboren način, t. j. z veliko vnemo, ljubeznijo in vstrajnostjo. Ljubila je Boga in se njemu v čast posvetila olepšavi župne cerkve. Pred vsako nedeljo in vsakim praznikom je prehodila od hiše do hiše celo mesto nabirajoč sveže cvetlice za okrasitev oltarjev in župni cerkvi. Kaj zato, da so jo radi tega nazivali hudomušneži z »Rožnato Franco«, saj svet celo za Zveličarja ni imel družega kot za smeh. Nič manj pa ni ljubila bližnjega in ker je ni obdaril Bog s časnim blagostanjem, je delovala za župljanov dušni blagor z razširjanjem dobrega čtiva, pobožnih bratovščin in misijonov. Posebno se je zavzemala za kongregacijo svete hišice v Loretu, za katero je nabrala mnogo udov in izdatne vsote za popravo loreške bazilike, tako, da jo je imenovalo predstojništvo kongregacije pospešiteljicam in ji podarilo časten križec, ki ji je dičil prsi še na smrtnem odru. Vsako leto je marljivo pabirala naročnike za razne nabožne časopise, zlasti za Cvetje z vrtov sv. Frančiška, Bogoljuba in Glasnika najsv. Srca in to časopisje med letom točno dostavljala po hišah svojim naročnikom. Koliko je pa storila za misijone, tega bajde še sama ni mogla več preceniti, to ve le ljubi Bog sam. Nadvse so ji bili pa pri srcu od vsega sveta pozabljeni umrli siromaki. Bolj ko je bil kak grob zapuščen, bolj ga je tepšala s cvetlicami, pri tem pa tudi pridno molila za dušni pokoj ondi počivajočih. Od rane spomladi do trde zime nisi prišel noben popoldan na pokopališče, da ne bi naletel na

Francu, ki je bila v pravem pomenu besede vrtarica tržiške božje njive, dokler niso ondi nje same leta 1919 na praznik Marijinega Oznanjenja položili k večnemu počitku. Vse kar je delala je nosilo na sebi znak spokornosti, ponižnosti, preprostosti, zato upamo, da se je nje duša združila v nebesih z Bogom, plačnikom dolgoletne neumorne vstrajnosti.

Pri tej priliki se spominjamo še druge blage, požrtvovalne osebe, **Jurova Micka** so jo nazivali. (Marija Šarabon) je bila preprosto deklet. Njenega obraza menda ni poznal noben tržičan, kajti zaradi hude bolezni, ki jo je mučila celo življenje, na oči je imela zgornji del obraza vedno zastrt, skoraj tako kot kaka turkinja. Vendar jo je pa poznal ves Tržič po tem, ker jo nisi nikoli srečal, ne da bi ne nesla po dva in še več lončkov cvetlic v svojih rokah. Nešteto cvetlic vsakovrstnih barv, razvrščenih po vseh štirih letnih časih je gojila leto za letom, daš ji pri gospodinjstvu ni preostajala obilica prostega časa. Pa tudi druge je spodbujala k temu samo zato, da je krasila oltarje v župni cerkvi. Kakor je z veseljem prinašala vsako soboto cvetje v cerkev, tako skrbno ga je zopet odnašala v ponedeljek, pazech, da bi njenim ljubljencam soppa v cerkvi preveč ne škodovala.

Delala pa je vse tako neusiljivo, skromno in tiho, a z največjo vztrajnostjo, da se je moral sleheren čuditi nad njenim požrtvovalnim delom, le Micka kaj tacega ni opazila. Vse za Boga, za sebe nič!

Oznanila za november.

1. **Praznik vseh svetnikov**, ob 6. in 10. maša z dvema blagoslovoma; ob 8. z enim blagoslovom, ob 10. peta sv. maša. Popoldan ob 2. rožni venec in litanije M. B., nato je pridiga, pete večernice, odhod na pokopališče, kjer je libera za umrle farane in zborovo petje žalostink. Po Ave Mariji se molijo v župni cerkvi vsi trije deli sv. rožnega venca za duše v vicaht in nato poje moški zbor pred vojnim spomenikom v spomin vojnih žrtvam: Oj Doberdob, Oj ta soldaški boben, Vigred se povrne.

Ta dan je pred 6. sv. mašo skupno sv. obhajilo za apostolstvo mož.

2. **Spomin vernih duš**. Sv. maše se prično ob 5. zj., ob 6. je orglana sv. maša, ob 7.15 se prično velike bile, nato je slovesna peta sv. maša za verne duše, po tej je odhod na pokopališče, kjer je pri kapeli libera za umrle farane. Zvečer ob 7. je v župni cerkvi sv. rožni venec.

Popolni odpustki za verne duše v vicaht se morejo prejeti od opoldan na praznik vseh svetnikov do opoldni na vernih duš dan, vsakokrat, kadar kdo obišče kako cerkev ali napol javno kapelo — torej tudi kapele na Skali ali v dekliškem domu, moli tam v papežev namen in je prejel sv. zakramente. Sv. obhajilo se more v ta namen prejeti že na praznik vseh svetnikov, spoved pa lahko že prej v osmini; kdor pa hodi škoro vsaki dan k sv. obhajilu, temu ni treba še posebej hoditi k spovedi za te odpustke. Ti odpustki se morejo prejeti samo za verne duše v vicaht.

4. **Prvi petek v mesecu**, ob 6. sv. maša z blagoslovom.

6. **22. nedelja po Binkoštih**, zahvalna nedelja, ob 10. sv. maša z blagoslovom in zahvalno pesmijo.

13. **23. nedelja po Binkoštih**, ob 8. sv. maša za čevljarško zadrugo mojstrov.

20. **24. nedelja po Binkoštih**.

27. **1. adventna nedelja**, ob 6. sv. maša z blagoslovom.

Ves advent je vsak dan sv. maša z blagoslovom.

30. **Sv. Andrej**, ob 6. farna sv. maša, ob 10. sv. maša pri sv. Andreju.

Dekliška Marijina družba: Shod 13. nov., skupno sv. obhajilo 27. nov., ura molitve 20. nov.; dekliški večeri: 9. in 16. novembra.

III. red: shod 6. nov., vesoljna odveza 1. novembra.

Ženska Marijina družba: Shod 20. novembra.

Fantovska Marijina družba: Shod 1. novembra.

Šolska mesečna spoved: za meščansko šolo 5. novembra; za dečke osnovne šole 12. novembra, za deklice osnovne šole 19. novembra, prihodnji dan pri osmi sv. maši skupno sv. obhajilo.

Mriška kronika.

31. **Žontar Barbara**, rojena Rozman, vdova, delavka, Tržič št. 10, rojena 4. decembra 1854, umrla 7. avgusta.

32. **Golmajer Ivan**, zakonski sin čevljarja, eno leto star, Tržič, umrl 12. avgusta.

33. **Napret Marija**, zasebnica, Tržič št. 227, rojena 24. avgusta 1838, umrla 8. septembra.

34. **Debevc Janez**, čevljar, Tržič št. 170, rojen 31. julija 1863, umrl 8. septembra.

35. **Ahačič Blaž**, kovač, Tržič št. 237, rojen 3. februarja 1857, umrl 16. septembra.

36. **Kalan Jožefa**, zakonska hči delavca, Tržič št. 358, rojena 3. marca 1920, umrla 23. septembra.

37. **Klemenc Damijana**, nezakonska hči delavke, en dan stara, umrla 28. septembra.

38. **Meglič Marija**, posestnika žena, Dolina št. 59, rojena 17. maja 1871, umrla 29. oktobra.

39. **Mali Frančiška**, posestnika žena, Spodnje Veterno, župnija Križe, rojena 2. oktobra 1889, umrla 5. oktobra.

40. **Debevc Helena**, žena delavca, Tržič št. 7, rojena 3. maja 1870, umrla 6. oktobra.

41. **Tišler Marija**, vdova zasebnica, Tržič št. 163, rojena 25. januarja 1848, umrla 10. oktobra.

42. **Zupan Viktor**, kovač, Tržič št. 140, rojen 14. aprila 1898, umrl 14. oktobra.

43. **Urbanc Marija**, posestnica, vdova, Bistrica št. 22, rojena 4. aprila 1859, umrla 16. oktobra.

N. v m. p.

K. P.

Pildče s Trsata.

13. **Druga noč na tujem**. Koker so holt lde, ani previdne, to druj pa lahkoživče, toko je bo tud per nas. Ani so s že zutrej jerprže za zvečer preskrble, dost jeh je pa bo, kso še pozen okol hodil, jen b bli volk rekle: Lsice imajo soje brloge, tiče soja gnezda, jest pa nimam kraja, kamer b gvavo povožu. Aden se je kar u cerkel u spovdnic ajnkvartirov. Ta je trdu de so to ta najbelj po cen jerperže. Samo ot gaj ženirovo, k je spreděj finrk manjkov. — Ta firbena grlca je cev boži dan okol grgrava, zvečer je pa od hiše do hiše prosiva, nej jo poh streho uzamejo. Nazadnje so se jo le neč usmille in je pod mizo majhen prestora odkazale. Ješta je rekva vsa vesova — nisem misluva de bom še ankat »pod baldahinam spava«. To previdnem sej pa vse levš godivo. Oh, vedu b Vam še velik lpga povedat, prov zaupne rči. Pa jeh na povem. Boh na dej, de bo kej pregrešenga, nkoker ne; pa je vseglil levš če movčim, de na bo pokel kakšneh ferdrusov. Za jezicē se rukate ni moj fiduc. Rajš videm, de od firbea popokate.

14. **Usmiljene tržčane**. Tud ta noč je prešva. Sam od Matere božje je bo še treba svovo uzete. Kder gre na božjo pot na sme pozabit na berače. Tud naš lde so se revežev usmille. U nahrifnēch je bo še velik dobreh rči, te so frejvolen medbe rače rstalale, de jem bo Matbožja belj gnadljūva. Sej res, počmu jem bo brešnja, zej k se preče dom obračajo.

15. **Post pod zemljo**. Rajža nazajj je bva precej glih taka kokerl če . . . Samo telk je bo spremembe, de smo u Postojn venstopil, in se jamo ogledal. Aufrihteg povedan, smo misle se tam tud an mav pokrostat. Jamo smo vidle, pokroftanje je pa izostavo. Ni švo. Je bopr emav cajta in pa premav jestume. Neč pralga ni bo dobite, pa še to je preklican drago. Vačen jen žejn smo hodile po jame, al hamur nas pa vseglil

ni zapustu. U plesne dvorane, ki ima to največ velb na sveto, smo žingal slovenske pesme, de sej deleč po jamah okol razlegovo. Zraven smo pa še vse na okol pretknili, toko de smo več ur ponucal jen je biv to zadenj cajt, de smo spet perlezle na sonce.

16. **Domek je le domek, če gaj prov le za an bobek.** K smo s Postojne odrinli je po vagoneh nekej tih gratal. Tja use os imel dost teh štrapacov. No, pa b že še bo, sam ta prekvata žeja jen vakota. Koker Izraelc u pušave, so zdihvale po tisteh dobreh rčeh, k so jeh na gore meh berače stalale. Kelk z masvam pomazaneh štrukelcov je tam beračem u roče padvo, k b zej kar po drč zginle u ževodec. Oh, je jamrov aden: Če so moje rebra, tok so ble mstne de nkol tga, pa sem jeh preč šenkov — — — Tok je švo jamranje če naprej. Boh pa ni posvov ne jerebic ne mane. Pokora j mogva bite za vse bresanje, če ne b pa na biva to prava božjapot.

Ze j pa spremimo romarje s kolodvora preče domo, de s mav počijejo. Če Vam bo všeč, Vam pa per an druj legnat še kašne pildče pokažem.

Krtačeva Špeva.

To treč Kapitel.

Špeva se umožl.

1. **Predgovar.** Sej rečem, z ženskam je an križ — križ brez Boga! Ze j, k be naša storja mogva bit to najbelj zanimiva, k se za ohcet hondla, zej k ženšče oh samga firbca komej sline požirajo, me gre pa ta pkvata Špeva aufkindate. Nkoker pa nkoker noče sojeh derlebnisov naprej prpovdvate. »Zakonšč stan mej preveč ugalfov, deb samo ano samo besedo mogva o njem spregovarite. Kar per gmah me puste, če vočeš de te še kirkat pogledam.« Tokist sej u mne zadeva.

Kva sem votu! Per gmah sem jo pustu, nej truca če naprej, dokler io na bo ihla popstiva. K grem tokle skajfan če po gase, m pride nasprote Zimerlajov Jaka, vem de ste ga poznale. Boh mod ej dobro, je že daven na pravice. Holt Jaka! Sem zaklicov. Lejga! A se ti poznov Krtačovo Špevo? Kaj jo nam poznov, sej smo ankat z njeno materjo ukep u an hiš stanvale. Za kva me pa prašaš? I no, sem reku, rad be zvedu koko je bo z njeno ohcetjo. Jaka sej nekej cirov. K sem mo pa an ohtelc hčruša obljubu, se moj pa kuj jezek odvezov. Začev je prpovdvat, koker an strgan dohtar. Komej sem mo folgov. Kelker sem zamerkov, telk Vam bom povedov. Če sej pa res use toko zgodvo koker je zapisano, tist Vam pa na stojmd ober, zakaj Jaka je biv Jaka, se moj večkrat kej ulivo, poseben če gaj imu kej poh kapo. No, Vam je to vse ano, de se le pounterholtate, Špelc se pa prov zgodi, zakaj pa rive kuha. K sje Zimerlajov Jaka usta do doberga z šnopcam popvaknu, sej za Virjam po dovjem u travo usedu jen začev prpovdvate:

2. **Špelca per sprašvanjo.** K je slišov Žana, dej to stara Krtačarca dava derlaubnost za ženitu, koker smo konc to prejšenga kapitelna povedale, je Žana kuj to druj dan u farovž suil deb uklice napovedov. Al se moj Špelca ankat za vselej po rob postauva. Ta b bva to lepa! Al m že nis dost škandalov po svet našpilov, zej me boš še per gspod fajmoštro sramoto devov. Nkamer navš hodu brez mne! Lejga, pomisel no, če te kej s keršanščga nauka pobarajo. Sem firbčna kašno antvert b jef dav. Prov gvišen b gspod mislel, de stoji pred njim an Turk, pa ne an pošten kršen čvovk. Ti sevš preh molit nauču, pokel bomo šle šel u uklice.

Žana je an cajt godrnjov, na zadnje je pa sam previdu, de ima Špeva prov jen sej udav. Kuj te druj večer sej selcirenge začeva.

Per šest rsnicah sta perčeva. Kuj per ta druj sta se ustauva. Žanet ni švo nkoker pa nkoker u gvavo, deb Boh te dobre ldi povonov, te hude pa poštrafov. Pojno avša, je djav preče Špelce, a res misleš, de nima Boh drujga opravka, koker ldi za ušesa uleče pa za vase rukate. Na to sorto sta se zmirej gankovo.

No po ane po ure je Žana že še usak večer zgverov, pokel je biv pa zmirej belj stresen. Špeva sej jeziva, Žane jej pa nagajov. Če gaj prašava kelk je Bogov, jej dav za antvert trje; če j pa pobarova kelk je pršon je pa trdu, dej ana sama. Na zadnje sta se po vorenž skregova. Žana je u lft poskoču jen jo u uštarijo polakirov. vesev, k je najdu uržoh dej ohšu oh doma.

Tokle je švo skoz štir tedne vsak dan glih, preden sta vero skozuzeva. K je Špelca spovd u misu uzeva jen začeva oh grivenže govarite, je pa Žana čist pokoršno ohpovedov. Ni kazav drujga, koker de je Špelca gmah dava in sta se pogovariva, kdaj de pdeta u farovž. Sam telk je še prtrucova, dej Žana obljubu, de na bo ano noč po an dan preh sprašvanjam ubene uštarišče pijače pokusu, zato de na bo peršov preh fajmoštram do košenga prekucijuza.

Use to j bo po celem Tržič znano. Natirleh so ble gspod fajmošter že naprej o vsmo podučen, preden sej Žana u farovško kanclijo permolu, al bolj rečen preden gaj Špeva u cimer perphava. Zakaj Žana je imu preh gspodam fajmoštram tak rešpeht, dej reku: »Rajš desetkrat na rihto, koker ankat u farovš. Na riht se saj žiher mav zvažeš al pa permejzksaš, u farovš je pa to najbolš des tih, pa kobuk u rokah sučeš.«

K gspod fajmošter to nov par ugledajo, so samo an mav z učmi pomžiknle, u tobakiro segle jen ane trikat prov počas jen z andohtjo tobčeč u nos potegnile, pokel so šele uprašale kašne perteženže so jeh u farovž prpeljale. Žana je rihtek samo kobuk po rokah svaljkov pa pokašljivov, dokler ga ni Špelca poh rebra duzenva. Pokel je začev nekej cecvate: »G g g g s po po po pod fajf fajf fajf fajf mo mo šter, mo mo mom ja ma ma ma ma — ne, je je jest m m m m Ježeš, kok je Špevo pogrevo, oh same sramote se j u žnoble grizva, na zadnje jo jeza popade, porine Žaneta u stran, pa začne sama prpovdvate, de se mislta poročite, zato prosta de b gspod to reč skomendiral, koker se gepira. Gspod fajmošter so posušal, Žana joj pa naprej vomu. Koker je Špelca govāriva, tok je von zmirej prtrdvov. »Ja,« je devov, »res je toko. Špelca ima prov. Žiher vrjamejo gspod fajmošter . . .« Gspod jen Špelca se nista zanjga zmeniva. Fajmošter so krtne buklegor vrgle, Špelco vse sorte sprašvale, pokel pa an protkol napisale. K je bo use gotovo, so jima pa ano veliko pridgo naredle oh svetga Zakona. Tok lpo so govorle, dej začev Žana kar debev požirate jen se usekvate, majhen je manjkovo, de ni jok na gvas spustu. K je bo use per konc so pa rekle: »No zej bo vaja mogu še sprašat, koko sta u verskeh rčeh kej podučena, pa jest že dober vem, dej Špelca dober pohkvana. Ti Žanček pa le še naprej posuše j sojo ženko, de boš notprnesu, kar te še manjka in se nis mogu to zadnje tedne naučite. No zej pa pojta u božjem imen damu ter se u strah božjem na svet zakrament prpravljajta.«

(Dalje prih.)

Razno.

Mašne ustanove: Tu in tam dobimo vprašanja, kaj so to ustanovne sv. maše in kako se sv. maša ustanovi, zato nekoliko pojasnila o tem. Nekateri verniki žele, da bi se po njihovi smrti ali že prej brale ali pele vsako leto ob določenem dnevu sv. maše. V ta namen založe gotovo vsoto denarja, da se potem iz obresti vsako leto opravljajo sv. maše za umrle ali sploh v namen, ki ga ustanovitelj določi. Denar se je v Avstriji nalagal v državne papirje ali pa v kako pupilarno hranilnico, podobno bo tudi v sedanji državi. Avstrijske državne papirje v naši državi je prevzela naša država, toda tega vprašanja, kako te dolgove urediti, še niso pri nas rešili, zato se za dotične ustanove, katerih denar je bil naložen v državnih papirjih, nič ne dobi še obresti in se tudi one maše ne morejo opravljati; enako se tudi ne morejo opravljati sv. maše za one ustanove, katerih glavnic se je naložila v vojno posojilo. V Tržiču je bilo zelo mnogo ustanov; samo župnik je moral opravljati v župni cerkvi 186 sv. maš, pri sv. Andreju 74, pri sv. Jožefu 7. Drugi so pa v ta namen, da bi se brale sv. maše,

zapustili zemljišče, ki ga župnik uživa in mora radi tega vsako leto opraviti nekaj sv. maš. Te maše se tudi danes opravljajo, kakor slišite oznanila. Tako je Ivana Ahačič zapustila župni nadarbinu nekaj posesti leta 1860 in se za njo in v nje namen opravlja vsako leto 6 sv. maš. Podobno ustanovo je napravila leta 1921 pokojna Marija Zeme. Kdor bi danes hotel napraviti kako tako ustanovo, bi moral za eno letno mašo založiti Din 1500. Od obresti bi dobil mašnik vsako leto za sv. mašo polovico, dve šestini cerkev, eno šestino cerkovnik. Ker so pa danes še precej neurejene razmere, bi se najbolj priporočal ta način, da se naloži denar v kako varno hranilnico, n. pr. v Ljudsko posojilnico v Ljubljani in bi se hranilna knjižica izročila župnemu uradu, ki bi iz obresti vsako leto opravljal določeno število sv. maš.

Izstopila je iz katoliške cerkve Berta Kobal, rojena Godnov dne 7. junija 1883 kot hči Jožefa, mesarja v Trziču.

V zavodu na Skali smo dobili še eno sestro več. Stanje na Skali je sedaj: 7 čast. sester, ena kandidatinja, 14 gojencev iz meščanske šole, 17 iz osnovne šole, 4 v otroškem vrtcu, 12 dojenčkov. Skupaj je v zavodu na stanovanju in v vsej oskrbi 47 otrok. Dnevno zavetišče pa poseča dnevno 46 otrok; tako imajo sestre vsak dan 93 otrok v oskrbi.

Znamenito spreobrnjenje. V Rigi je prestopil v katoliško cerkev ataše finskega poslaništva G. Isei Hovelainen. Bil je protestant. V katoliško cerkev ga je sprejel papežev nuncij Zechini. Deset let se je boril ta konvertit sam s seboj; kakor sam pravi, brez kake pomoči kakega katolika. Bog sam ga je po njegovi izjavi očitno vodil iz protestantizma v naročje prave Kristusove cerkve. »Le ena cerkev je — tako piše — »kjer najde razdvojena duša mir.« Gospod Hovelainen je sin čislanege protestantskega pastora na Finskem. Oče sam je sinu častital ob prestopitvi v katoliško cerkev. Zopet se je uresničilo, kar je nekoč zapisal neki protestant, da najboljši sinovi protestantske cerkve prestopajo v katoliško cerkev, kar pa prestopa v protestantizem iz katoliške cerkve, je pa moralno najslabše, tako da s takimi protestantizem nič ne pridobi.

Nravnost in zdravje. Predsedstvo nemške zveze zdravnikov za specialno in socialno etiko, na katerega čelu stoji profesor - zdravnik Abderhalden, se je pred kratkem pečal s vprašanjem o vplivu nagote na zdravje in nravno moralo. Ugotovili so, da je ena najzgodnejših znamenj duševne bolezni — izguba sramežljivosti. V svoji resoluciji pravi: »Nemška zdravniška zveza za socialno etiko — nraoslovje — smatra za svojo dolžnost, da kliče vse nemške zdravnike, da se energično ustavljajo izrodrom kulture nagote in razgaljenosti. Treba je ljudstvu pojasniti, da tu narodu groze resne nevarnosti na moralnem kakor tudi na zdravstvenem polju. Naša dolžnost je, opozoriti, da je mogoče smotreno in zadostno skrbeti za higijeno — za zdravje telesa, ne da bi bilo treba popolnoma razgaljati telo. Opozarjati moramo, da se mora na vsak način varovati sramežljivost v svoji naravni in upravičeni obliki, kajti v sramežljivosti gledamo mi izraz samospoštovanja osebnosti. Uničevati sramežljivost se pravi pokončati podlago osebnosti.«

Potreba spovedi. Med mlačnimi katoliki se neredko slišijo ugovori proti spovedi. To jim je preveliko breme! Martin Luther je odpravil spoved, kakor vsi drugi protestantski reformatorji. Toda med vernimi protestanti in anglikanci pogosto privre hrepenenje po spovedi na dan. Spoved grehov je nekaj, kar odgovarja potrebi človeškega grešnega srca. In tako so začeli nekateri protestantski pastori na svojo roko uvajati v njih cerkev — spoved. Tako je v New Yorku imel predavanje pastor babtistovske protestantske verske občine rektor Harry Emerson Fosdick o tem predmetu. V govoru je pred mnogimi babtistovskimi pastori in pred več kot tisoč drugimi poslušalci izjavil, da že več kot šest let spoveduje v svoji cerkvi. To svoje početje tako utemeljuje: »Zdravniki imajo svoje ordinacijske sobe. Zakaj bi ne imel take go-

vorilnice tudi pridigar za bolne duše? Ne strašim se tega, pridobiti nazaj to, kar je zavrgeel protestantizem, spovednico in lepoto službe božje.« Celo judovski rabinec Samuel Thurmman v St. Louis v državi Missouri je uvedel v svoji shodnici spoved. Med vojsko so pogosto protestantski vojaki prosili na bojišču ali v bolnicah katoliške duhovnike, da bi jih spovedali. Neki protestantski častnik, sin protestantskega pastora v Monakovem, je pripovedoval katoliškemu duhovniku, da je pogosto v strelnem jarku sprejel spoved protestantskega tovariša, ki je bil smrtno zadet. Pravil je, da so mu ranjenci pogosto trdili, da ne morejo mirno umreti, če si ne olajšajo vesti s spovedjo. Tako cenijo spoved celo mnogi nekatoliki in se spovedo grehov celo takim, ki nimajo oblasti od Boga, da bi odpuščali grehe. Nekateri katoliki imajo pa tak strah pred spovedjo, da bi bilo kmalu treba par konj, ki bi jih s težavo pripeljali za veliko noč k spovedi —! So tudi, ki nič več ne prihajajo, ker jim je grešno življenje in materialistični svet ubil naravno hrepenenje duše po opravičenju pred Bogom.

Drobtinice iz Trziča. Leta 1852 se je poživila v Trziču škapulirska bratovščina Karmelske Matere Božje. Od prejšnjega društva se je še ohranila »truma« mož in žena, ki je skrbela za to, da so se kvaterne tedne opravljale sv. maše za mrtve ude in je še imela svoje črno društveno bandero in svoj črni mašni plašč. Ti so vsi vstopili vnovič v bratovščino in priglasilo se je še več novih članov. (»Zg. Danica«, 1852, 184.)

Leta 1859 so otvorili v Trziču glavno šolo s štirimi razredi. Iz Trziča in okolice je bilo vsolanih 258 otrok. Tudi nedeljska šola je bila dobro obiskovana. (»Zg. Danica«, 1859, 14.)

Leta 1863, dne 2. julija, je v frančiškanski cerkvi v Ljubljani pel novo mašo Trzičan Karol Klinar, kateremu je pridigoval stolni prošt Anton Kos. (»Zg. Danica«, 1863, 181.)

Leta 1864 je župna cerkev dobila v kapeli rožniveenske Matere božje tri podobe, prva prestavlja Marijo čisto devico, druga Jezusa dobrega pastirja, tretja pa Marijo pomočnico. Slike je napravil Janez Šubic v Loki. (»Zg. Danica«, 1864, 232.)

Leta 1868 je poročala »Danica«: Po darežljivosti neke že pokojne gospe se je že več let obhajala o pustu 40-urna pobožnost. Letos so imeli pridige: šmartinski župnik, trziški rojak L. Klofutar in predoški župnik Jožef Kerčon. — Ob tridnevnicu za sv. očeta je bilo 1000 obhajancev. — V cerkev sv. Jožefa hodijo ljudje v nedeljah molit in prepevat. — Dne 13. julija 1868 se je poslovil od Trziča zelo priljubljeni župnik Alojzij Košir. Bil je v Trziču 17 let, kakor njegov prednik. Zapustil je lep spomin, ker je zidal novo cerkev sv. Andreja na trgu.

Pasijonske igre v Trziču. V 17. in 18. stoletju je bila po mestih navada, da so se na veliki petek napravljale pasijonske igre po javnih trgih. V živih podobah se je kazalo Kristusovo trpljenje, in sicer v Ljubljani in Kranju v nemškem, v Loki in Trziču pa v slovenskem jeziku. Predstava je bila razdeljena v več nastopov. Delujoče osebe so se vrstile primerne oblečene po mestu v sprevedu ali peš, ali pa v skupinah na vozovih in so recitirale svoje verze. Kristusa je v Trziču predstavljal mož, kateremu so še pozneje rekli Bogek. Na zgornjem koncu Trziča se je kazalo Gospodovo trpljenje v vrtu Gecemani. Sodba je bila na trgu, kjer ima več hiš pomolje ali balkone, na katerih so sedeli sodniki, križanje je bilo pa na drugem koncu trga na nekem griču. Razen skupin, ki so kazale trpljenje in smrt Gospodovo, so bile tudi podobe, ki so bile s trpljenjem v zvezi, kakor: Adam in Eva v raj, potrpežljivi Job, zadnja večerja itd. Za ta del igre so se nosile v sprevedu na odrih postavljene podobe. Na koncu sprevedu so prišli bičarji in križenosci.

Sprva so bili ljudje, ki so gledali pasijonske igre, tako ginjeni, da so se solzili, pozneje so se pa vmešale v igre nedostojnosti, ki so ljudi silile v smeh. Zato sta leta 1783 cesar in škof igre prepovedala. (Zgodovinar Hicinger je trziške pasijonske igre opisal v »Zg. Danici« leta 1859, str. 73.)